

10.9.2015

Asia Lausuntopyyntö Arkistolain jatkotyöryhmän muistiosta (OKM 2015:12)

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Opetus- ja kulttuuriministeriö on varannut kirkkohallitukselle mahdollisuuden antaa lausunnon Arkistolain jatkotyöryhmän muistiosta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 15.9.2015 mennessä.

Yleisenä huomiona kirkkohallitus pitää hyvänä säännösten yhtenäistämistä. Lisäksi kirkkohallitus haluaa tuoda esiin joitakin yksityiskohtaisempia huomioita.

Ehdotetun lain soveltamisala

Kirkkohallitus pitää tärkeänä, että ehdotetun lain soveltamisala määriteltäisiin selkeästi. Ehdotuksessa soveltamisala saattaa jäädä epäselväksi erityisesti 6 luvussa, jonka soveltamisala poikkeaa muusta laista.

Voimassa olevaa arkistolakia (831/1994) ei sovelleta Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon, jäljempänä *kirkko*. Arkistolain 2 §:n mukaan evankelis-luterilaisen kirkon arkistoihin sovelletaan, mitä kirkkolaissa (1054/1993) säädetään. Kirkkolaki ei puolestaan sisällä säännöksiä arkistolain soveltamisesta kirkon arkistoihin. Kirkon järjestysmuodosta ja hallinnosta säädetään Suomen perustuslain 76 §:n nojalla kirkkolaissa, johon voi ehdottaa muutoksia vain kirkolliskokous. Siten kirkko päättää itse siitä, ryhtyykö se soveltamaan yleistä arkistolainsäädäntöä. Kirkossa on harkittu arkistolain soveltamista ja aikomuksena on ollut implementoida se osaksi kirkollishallintoa. Sen mukaan pyritään nytkin toimimaan käytännön ohjeistuksen avulla.

Kirkkohallitus katsoo, että selvyiden vuoksi ehdotettuun lakiin olisi edelleen tarpeen sisällyttää säännös, jonka mukaan kirkon arkistoihin sovelletaan, mitä kirkkolaissa säädetään.

Henkilörekisterit

Kirkkohallitus pitää tärkeänä sitä, että henkilörekisterit jätetään ehdotetun lain soveltamisalan ulkopuolelle. Seurakunnat ylläpitävät jäsentietorekisteriä sekä runsaasti erilaisia asiakkuusrekistereitä, jotka myös sisältävät henkilötietoja. Niiden käsittelyä ohjataan henkilötietolailla (523/1999) ja väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetulla lailla (661/2009). Kirkkohallituksen näkemyksen mukaan oikeustilan säilyttäminen on keskeistä henkilötietojen suojan varmistamiseksi.

Hyvä tiedonhallintatapa

Kirkkohallitus haluaa tuoda esiin, että ehdotetun lain myötä hyvää tiedonhallintatapaa koskevia säännöksiä ei enää sovellettaisi kirkon viranomaisten toimintaan. Hyvää tiedonhallintatapaa koskevat säännökset sisältyvät voimassa olevaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin (621/1999), jota sovelletaan kirkkoon kirkkolain 25 luvun 8 §:n nojalla. Sen sijaan ehdotettua lakia sovellettaisiin kirkkoon vain, jos kirkko päättäisi ehdottaa kirkkolain muuttamista.

Kirkkohallitus pitää sinänsä hyvänä sitä, että ehdotetussa laissa määriteltäisiin nykyistä konkreettisemmin hyvän tiedonhallintatavan vaatimuksia. Ehdotettu tiedonhallintasuunnitelma on kuitenkin sisällöltään niin laaja, että sen laatiminen vaatii resurssia ja asiakirjahallinnon asiantuntemusta. Jos kirkko päättäisi soveltaa ehdotettua lakia, tiedonhallintasuunnitelma olisi ainakin pienille yksiköille todennäköisesti ylivoimainen yksin laadittavaksi. Tämä tulee vaikuttamaan kirkon harkintaan siitä, missä laajuudessa ehdotettua lakia sovellettaisiin kirkon hallinnossa.

Esityksen perustelut ja vaikutusarvioinnit

Kirkkohallitus katsoo, että jatkovalmistelussa ehdotetun lain perusteluita on huomattavasti syvennettävä ja laajennettava. Muun muassa lain suhdetta henkilötietolakiin tulisi selvittää. Perusteluissa tulisi tuoda esiin myös lainsäädännön suhde kirkkoon.

Kirkkohallitus pitää tärkeänä ehdotuksen vaikutusten arvioinnin kehittämistä. Vaikutusarvioinneissa tulisi tuoda esiin myös se, että tiedonhallintasuunnitelman laatiminen voi olla pienille yksiköille raskas velvoite ja aiheuttaa yleisesti viranomaisille kustannuksia.

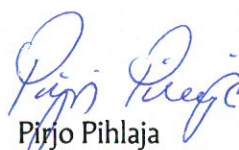
Lopuksi

Työryhmän toteamuksen mukaan jatkovalmisteluun jää selvitettäväksi ja täsmennettäväksi erilaisia seikkoja. Kirkkohallitus pyytää mahdollisuutta lausua esityksestä myös jatkovalmistelun valmistuttua.

Kirkkoneuvos

Leena Rantanen

Kirkkoneuvos

Pirjo Pihlaja